

به نام خدا

بررسی رفتار متقاضیان مسکن در بخش حاشیه نشین و غیر رسمی (مورد
مطالعه: مشهد)

میلاذ الیاسی راد (دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری گرایش بهسازی مسکن)

چکیده

این پژوهش در راستای فهم بهتر شرایط حاشیه نشینی و سکونت گاه های غیر رسمی مشهد انجام شده است این عمل شهری که یک ناهنجاری در مقوله شهری می باشد دارای علل مختلفی می باشد که مهم ترین آنها عبارت اند از ناکار آمدی اطلاعاتی. تعدیل کند در برابر شوک های وارده. رشد عرضه پول و تورم. درآمد سرانه خانوار ها و از همه مهتر مهاجرت می باشد این عوامل به دلیل وسعت مشهد و عدم وجود طرح جامع شهری کار آمد باعث رشد و توسعه مناطق حاشیه نشین شهری در مشهد شده است و این مناطق دارای پیامدهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی می باشد

کلمات کلیدی: حاشیه نشینی. سکونت گاه های غیر رسمی. مهاجرت. مسکن

مقدمه

مسکن به عنوان سرپناه از دیرباز مورد توجه بشر بوده است. اهمیت این کالا بدان حد است که در مجموعه سه گانه خوراک، پوشاک و مسکن همواره به عنوان یکی از نیازهای اصلی انسان یاد می شود.

مسکن مناسب به فضا یا مکانی گفته می شود که بتواند زمینه لازم برای رشد فردی و جمعی هر یک از افراد خانوار را فراهم کند. به نحوی که آنها بتوانند بر حسب نیاز های روحی و روانی خود نوع فعالیت مورد نظر خود را بیابند.

در اغلب کشورها، ساختمان، بیش از نیمی از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص ملی را به خود اختصاص داده است و به عبارت دیگر مقصد نقدینگی خانوار ها می باشد سهم مسکن از تولید ناخالص داخلی دو تا ده درصد در کشور های مختلف جهان متفاوت است (world development index (WDI) با توجه به موارد مذکور و اهمیت بخش ساختمانی در نوسانات اقتصادی، دولت ها از این صنایع برای تعدیل شرایط بازار استفاده می کنند در موقع رکود از طرح های آماده صنایع ساختمانی ذخیره نگه داشته شده استفاده می کنند و در زمانی که اقتصاد با ظرفیت کامل می کند و خطر تورم احساس می شود با سرعت از میزان ساخت و ساز های انبوه از این عمل جلوگیری می شود.

در شهر مشهد پدیده مسکن و ساخت و ساز آن چه در سطح مرکزی و یا حاشیه و سکونت گاه های غیر رسمی آن دارای نوسانات زیادی است در دهه اخیر یکی از عواملی که منجر به این موضوع شده وجود نقدینگی فراوان و عدم سرمایه گذاری آن در بخش های مولد (صنعت) می باشد. استان خراسان رضوی و شهر مشهد جز مناطق کلان کشور از نظر بازار مصرفی بوده و نیز به دلیل وجود کلیه امکانات بازاری و بازاریابی یکی از شاخه های مهم اقتصاد ایران می باشد از طریق مشهد هست که بازار های شرق کشور تغذیه می شود و بار اصلی اقتصاد شرق را بر دوش می کشد. دومین کلان شهر مشهد و وجود حرم مطهر رضوی و رشد صنایع سبک در مشهد از علل جذب جمعیت و به ویژه رشد بازار مسکن می باشد